

Внутрішній експозиції Музею АТО – чотири роки

За цей час виставку переглянули півмільйона людей з усього світу, де про війну розповідають не сухою мовою статистики, а через історії простих мешканців регіону.

В експозиції – тисячі експонатів. У першій залі – інструменти медиків, одяг капеланів, шеврони добровольців, дитячі малюнки, фото військових кореспондентів. У другій – знімки загиблих бійців і дорогі їх серцю речі. Серед них – телефон зі слідом вибуху, лист матері, шахи. Третій зал внутрішньої експозиції Музею АТО – мультимедійний. Там транслюють панорамні документальні фільми. Екрани, розміщені на чотирьох стінах, створюють «ефект присутності».

За роки роботи Музей АТО перетворився на справжній освітньо-культурний центр. Там відзначають державні свята, започатковують патріотичні проекти, проводять виставки, поряд – організують концерти військових пісень.

Школярі повернулися до офлайн-навчання

Знову за парти! Із 25 січня школярі Дніпропетровщини повернулися до офлайн-навчання. Але – з дотриманням карантинних обмежень.

Обов'язкова умова для роботи закладів – дотримання протиепідемічних заходів. Вчителі допускаються до роботи лише в масках. Засоби індивідуального захисту потрібно міняти кожні три години. Серед обов'язкових протиепідемічних заходів – температурний скринінг працівників.

Після кожного уроку необхідно провітрювати клас. А ще – дезінфікувати столи, стільці та дверні ручки.

У школах заборонено проводити масові заходи за участі дітей більш ніж з одного класу та з глядачами. Зокрема, вистави, свята й концерти.

Діють карантинні обмеження і в профтехмах та вишах. Студенти можуть відвідувати заняття групами не більше 20 осіб.

Чітись, гитайте, і гуржоту наурайтесь, і свого не цурайтесь. / Т. Шевченко /

№ 3-4
(1019-1020)
Січень
2021 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається
з грудня
1993 року

Дніпропетровщина разом зі всією Україною відзначає

День пам'яті Героїв Крут

29 січня 1918 року юнаки-добровольці зупинили наступ більшовиків на Київ. У нерівному бою зійшлися кількатисячна армія Михайла Муравйова та вдсятеро менший загін із київських студентів і бійців вільного козацтва.

Через карантин на Дніпропетровщині подвиг Героїв Крут вшановували без масштабних урочистих заходів. У Дніпрі представники керівництва області та міста поклали квіти до пам'ятника Дмитру Яворницькому. Він підтримував ідею української Незалежності.

«Сьогодні важливий день для всього українського народу. 103 роки тому юні хлопці та їхні відважні командири зупинили більшовицьку навалу. Вони – перші «кіборги», які відстоювали Незалежність ціною власного життя», – зазначив перший заступник голови Дніпропетровської облдержадміністрації Володимир Орлов.

Трагічні події 1918-го згадувала й молодь – активісти молодіжної ради Дніпра поклали букети до пам'ятника.

«Наші однолітки у кровавому бою показали приклад, як потрібно любити свою країну. Проявили героїзм та самопожертву. Забути про їх подвиг було б справжнім злочином. Згадуємо та покладаємо квіти

щороку», – сказав представник молодіжної ради Дніпра Антон Швецов.

400 юнаків-добровольців на залізничній станції Крути, що під Києвом, зупинили наступ більшовицької армії.

«Бій під Крутами тривав декілька годин. Наступала численна більшовицька армія. Ворог переважав кількісно. Армія Української Народної Республіки не встигла підготуватися. Тоді живим щитом на захист рідної землі стали хлопці-гімназисти. Вони не повинні були воювати, та за своїми переконаннями не могли залишитися осторонь. Дата трагічна та надзвичайно важлива для української історії», – розповіла наукова співробітниця, прес-секретарка Дніпропетровського національного історичного музею ім. Дмитра Яворницького Ольга Руденко.

«Пам'ятай про Крути!» – заповіт молодому поколінню.

У єдності – сила

У Дніпропетровській ОДА на святкове засідання з нагоди Дня Соборності України зібралася громадська рада, представники громадських організацій, православної та греко-католицької церков, військові. Говорили про національну ідею, єдність, важливість патріотичного виховання. Учасників «круглого столу» привітав голова громадської ради при Дніпропетровській ОДА Віктор Кучинський.

«22 січня – дуже важлива для України дата. Проголошення Акту злуки стало знаковою подією в нашій історії. Адже українці усвідомили необхідність створення єдиної та незалежної держави. Саме тому щороку відзначаємо День Соборності, поширюємо інформацію про ті події та пояснюємо їхню важливість», – сказав Віктор Кучинський.

«102 роки тому здійснилося віками омріяне бажання українців жити в єдиній незалежній країні. Але ненадовго. Вже незабаром держава розпалася. Чому? Тоді на перший план вийшли соціальні проблеми, а не питання національної єдності та злагодженості у суспільстві. Не було і міжнародної підтримки. Маємо засвоїти уроки того часу», – зазначив голова обласного товариства політичних в'язнів і репресованих Іван Дремлюга.

Учасники «круглого столу» говорили про історію свята, важливість національної ідеї, проводили паралелі із сучасністю.

Січень

Проведено:

21 – зимову сесію для учнів обласної природничої школи;

30 – обласний конкурс з комп'ютерної графіки та анімації.

Підбито підсумки: II (обласного/очного) етапу щорічного конкурсу «Лелека»; обласних конкурсів, присвячених Дню Збройних Сил України; I обласного (відбіркового) етапу Всеукраїнського фестивалю «Україна-сад»; обласного конкурсу юних натуралістів.

Взято участь:

21 – в онлайн-пресконференції «Вступна кампанія для молоді з тимчасово окупованих територій: підсумки 2020, початок 2021»;

22 – у відзначенні Дня Соборності України та Дня пам'яті Героїв Крут.

З метою відзначення Дня Соборності України у закладах освіти області в дистанційному та онлайн-режимі проведено інформаційно-просвітницькі заходи, а саме: тематичні уроки, години спілкування, історичної правди, народознавства, уроки диспути та інтелектуальні ігри; відеолекції; інформаційні калейдоскопи; патріотичні Viber-квести; відеоекскурсії до місцевих історико-краєзнавчих музеїв; онлайн-презентації літератури. Організовано перегляди відеороликів, фільмів; селфі-челенджі; фотовиставки; вікторини.

Триває:

– II (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості»;

– Всеукраїнський заочний конкурс звітів про роботу роїв гри «Джура»;

– обласний конкурс науково-дослідницьких робіт для учнівської молоді «На крилах єдності»;

– до 30.03.2021 – обласний конкурс на кращу методичну розробку з науково-технічної творчості»;

– 25.01-25.02.2021 обласної інтернет-олімпіади з офісного програмування (заочний тур);

– I (територіальний) етап Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») серед здобувачів освіти закладів загальної середньої та позашкільної освіти;

– обласна фольклорно-етнографічна експедиція «Звичаї, обряди та традиції мого краю»;

– обласний (заочний) конкурс «Краще творче учнівське об'єднання еколого-натуралістичного профілю»;

– I тур Всеукраїнського конкурсу на кращу туристсько-краєзнавчу експедицію учнівської молоді з активним способом пересування «Мій рідний край»;

– обласний конкурс з комп'ютерної графіки та анімації.

Олексій ПОЛТОРАЦЬКИЙ,
директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації

Історії успіху: Дніпропетровська та Миколаївська ОДА обмінялися досвідом

Як зробити регіон успішним? Гармонійно розвивати освіту та медицину, спорт і культуру... А ще – допомогти розкрити потенціал громад. Про це представники Дніпропетровської ОДА говорили з колегами з Миколаївщини. Обмінялися досвідом, показали втілені інфраструктурні проєкти. А ще – окреслили напрямки для співпраці.

«На Дніпропетровщину завітали колеги з Миколаївщини – керівники області та міста. Презентували їм найяскравіші проєкти, які втілила в регіоні облдержадміністрація. Адже нам є чим пишатися. Це і десятки реконструйованих шкіл та садочків, і розбудова спортивної інфраструктури, і патріотичне виховання громадян. Хочемо, щоб цей досвід могли перейняти й інші регіони, – сказав перший заступник голови Дніпропетровської ОДА Володимир Орлов. – У планах – наш візит до Миколаївської області».

Найперше завітали до Маріїнської багатопрофільної гімназії № 33 у Дніпрі. Її саме реконструюють. Кардинальні зміни втілює в життя Дніпропетровська ОДА.

Наступна «зупинка» – національний історичний музей. Поряд із ним ОДА обласлаштувала справжній патріотичний осередок – встановила один з найбільших прапорів країни та створила Музей АТО.

«Чудово, що такий музей існує. Він – нагадування про те, наскільки дорога «річ» – свобода. Адже багато українців, які живуть у мирних містах, не розуміють, якою ціною це дісталось, – зазначив міський голова Миколаєва Олександр Сенкевич. – У краєзнавчому музеї Миколаєва є експозиція, присвячена війні на сході країни. Вона не така велика, як на Дніпропетровщині. Думаю, запозичимо деякі ідеї, аби її покращити».

Серед важливих питань – розвиток і підтримка громад. Гостей запросили до Слобожанської ТГ. Там познайомили з роботою місцевого ЦНАПу. Показали й сучасний спорткомплекс, який облдержадміністрація збудувала у 2018-му. Поряд – ще один інфраструктурний

об'єкт, зведений «з нуля». Це 9-поверховий житловий будинок для мешканців громади, які роками стояли у черзі.

Делегація відвідала ситуаційний центр Нацполіції та одне з промислових підприємств Дніпра.

«Дуже продуктивний візит. Переконаний – це початок плідної співпраці. Хочемо перейняти найкращі практики Дніпропетровщини та реалізувати їх у Миколаївській області. Це стосується і будівництва нових інфраструктурних об'єктів, і розвитку програми «Безпечне місто – безпечна область», – сказав голова Миколаївської ОДА Віталій Кім.

У планах – візит команди Дніпропетровської ОДА до Миколаївської області. Там найперше збираються порадити, як розвивати в регіоні туризм.

В області планують створити майже 130 академічних ліцеїв

Замість «усередненої» освіти – профільна. Найближчі 3 роки українські школи переформатують. Їх поділять на початкові, гімназійні та ліцеї. До ліцеїв діти вступатимуть після 9 класу. Там продовжать навчання, обравши спеціалізацію. Або вже опановуватимуть професію. Загалом планують створити в області майже 130 закладів. Про це сповістив на пресконференції у Дніпропетровській ОДА директор департаменту освіти та науки облдержадміністрації Олексій Полторацький.

«Такі зміни чекають на українську школу за Законом про повну загальну середню освіту. Трансформація необхідна для того, аби нарешті покінчити із навчанням за принципом «по верхах хапайко». У 10-12 класах діти зможуть більш поглиблено

вивчати дисципліни за обраним профілем. Академічні та наукові ліцеї мають забезпечити підвезення учнів шкільними автобусами. А ще – передбачити пансіон для мешканців віддалених населених пунктів», – розповів Олексій Полторацький.

У новому форматі школи мають запрацювати 1 вересня 2024 року. У початкових закладах навчатимуться з 1 до 4 класу. У базових – з 5-го до 9-го. Далі – діти обиратимуть, до якого саме ліцею вступати. Якщо буде бажання якнайшвидше отримати професію, йтимуть до фахових закладів. До вступу у виш готуватимуть академічні або наукові ліцеї.

«Уже відомо, що ліцеї зможуть утворити 6 міст регіону: Дніпро, Кривий Ріг, Павлоград, Кам'янське, Нікополь, Новомосковськ. На решті територій діятимуть обласні заклади. За попередніми розрахунками, загалом у регіоні створимо майже 130 академічних ліцеїв. Які з них

зможуть набути статус наукового, – вирішуватимуть експерти», – зазначив директор департаменту освіти і науки ОДА Олексій Полторацький.

Академічні та наукові ліцеї поділять за профілями: соціально-гуманітарний, природничо-математичний, технологічний.

«Нарешті учні старших класів зможуть присвятити належний час опануванню профільних предметів. А отже, краще підготуватися до майбутнього навчання у виші. Чудово, якщо будуть і умови для проживання дітей із інших населених пунктів. Це зробить якісну освіту максимально доступною», – поділилася директорка Слобожанської школи № 2 Валентина Полупанова.

Нині на Дніпропетровщині – 841 загальноосвітня середня школа, де навчаються майже 339 тисяч учнів.

Реєстрація на ЗНО

Із 1 лютого на Дніпропетровщині стартує реєстрація на ЗНО – 2021. Заповнити заявки абітурієнти зможуть до 5 березня.

«Цьогоріч на абітурієнтів, які складатимуть зовнішнє незалежне оцінювання, чекають нововведення. Найперше – до переліку обов'язкових предметів додали ще одну дисципліну. У 2021-му окрім української мови та літератури, історії України або іноземної мови

абітурієнти мають скласти математику. Додатково вони можуть обрати ще максимум 2 предмети, – сказали у департаменті освіти і науки Дніпропетровської ОДА. – На півгодини збільшиться тривалість іспиту з української – на тест відведуть 3 години 30 хв».

Основна сесія ЗНО – 2021 відбудеться у травні-червні. 21 травня здаватимуть хімію, 24-го – іспанську, німецьку та французьку мови,

25-го – англійську, 28-го – математику.

1 червня абітурієнти, які вступатимуть на гуманітарні факультети, складатимуть тести з української мови та літератури. Ті, хто обрав технічні спеціальності – українську мову.

4 червня відбудеться тестування з історії України, 7-го – фізики, 10-го – біології, 15-го – географії.

Результати ЗНО опублікують до 30 червня. Учасники зможуть побачити їх на своїх інформаційних сторінках.

День 29 січня, який увійшов в історію України

Довгий час історія подій під Крутами, обростаючи міфами, залишалася поза увагою дослідників і широкої громадськості. Сьогодні ми говоримо про трагічну загибель студентського куреня під Крутами, – події, яка стала символом патріотизму і жертвності у боротьбі за незалежну Україну.

Бій українських бійців під Крутами часто порівнюють з боєм грецьких воєв під Фермопілами. Подібність справді є – обидва загопи пішли на вірну смерть проти багатократно сильнішого супротивника. Однак між обома ситуаціями є принципова відмінність. Від вчинку спартанців подвиг українців відрізняється насамперед тим, що до складу загону спартанців увійшли виключно особисті охоронці царя Леоніда – загартовані в численних сутичках бійці найбільш воєнничого полісу Греції, – лише зрілі воїни – ті, що вже мали синів. В українському випадку невідомі студенти віддавали задля своєї країни все, що мали.

Неоголошена війна Радянської Росії проти УНР розпочалася в другій половині грудня 1917 року. Після прийняття Центральною Радою УНР Четвертого універсалу, який проголошував незалежність республіки, Україна опинилася у фактичному стані війни з більшовицькою Росією.

З кінця грудня 1917 року радянську владу вже було встановлено у Харківській, Катеринославській і Полтавській губерніях. На черзі був Київ. Загальне командування операцією із захоплення столиці здійснював Михайло Муравйов. Більшовицьке угруповання під його особистим керівництвом нараховувало до 6 тисяч чоловік, мало кулемети й артилерію.

Тим часом із майже 300 000 війська, яке було прихильним до Центральної Ради ще літом 1917 року до січня 1918 року, кількість війська, вірного УНР, зменшилася до близько 15 000 чоловік по всій країні. Іншою загрозою для УНР була велика кількість більшовицьких прихильників по країні, навіть у Києві. Вирішальним для долі бою під Крутами і реальною загрозою для уряду УНР було і більшовицьке повстання на заводі Арсенал, яке вдалося успішно придушити. За таких

умов єдиною надією і опорою Центральної Ради залишилась патріотично настроєна студентська молодь Києва, яку й залучили на захист столиці України.

У IV Універсалі уряд Української Народної республіки закликав до боротьби з більшовицькими військами, а вже 5 січня 1918 р. на зборах студентів молодших курсів Київського університету Св. Володимира і Українського народного університету було ухвалено створення студентського куреня Січових Стрільців. Незабаром з'явилось у київських газетах звернення до українського студентства. До новоствореного куреня навіть вступили учні старших класів української гімназії імені Кирило-Мефодіївського братства м. Києва. Таким чином вдалося створити дві сотні, на чолі яких поставили студента Українського народного університету – старшину (сотника) Андрія Омельченка.

Для охорони кордонів України з півночі на станції Бахмач із середини грудня 1917 року перебував український гарнізон у складі чотирьох сотень (старших курсів) 1-ї Київської юнацької (юнкерської) школи ім. Богдана Хмельницького.

26 січня прийшло повідомлення від командувача цим загonom Аверкія Гончаренка, з-під Бахмача, що потрібна негайна допомога проти наступаючих більшовицьких загонів, – а вже 27 січня прибуло підкріплення: перша сотня новоствореного Студентського куреня. Переважна більшість студентів була без жодної військової підготовки, дві швидко сформовані сотні мали недостатньо боєприпасів та були погано озброєні: мали лише 16 кулеметів і саморобний бронепоезд у вигляді артилерійської гармати на залізничній платформі. Вже під час самого бою до них приєдналося ще й 80 добровольців з

підрозділів місцевого Вільного козацтва.

Бій тривав цілий день – зранку 29 січня 1918 року й до вечора. Вогнем 35 кулеметів і рушниць студенти і школярі відбили декілька більшовицьких атак. Увечері, коли закінчилися патрони, командир правого крила – учнів Військової Школи дав наказ відступати. Однак ліве крило (Студентський Курінь) чи переплутало, чи взагалі не почуло цього наказу і фактично пішло у наступ. У результаті більша частина юнаків загинула під час цього неузгодженого маневру. 35 з них потрапили у полон.

Сімох полонених більшовики не розстріляли і відправили у більшовицький тил. Один із них згодом чудом урятувався. Решту розстріляли там же, під Крутами. За свідченнями селян, які бачили страту, учень сьомого класу гімназії Пипський заспівав гімн «Ще не вмерла Україна», який підхопили інші.

Загалом втрати українців під час бою під Крутами становили майже 300 бійців загиблими. Втрати більшовиків під Крутами оцінюють за непрямыми даними. Судячи з усього, вони були чималими. Завдяки характеру бою під Крутами, втрати разом із пораненими могли становити до 2 тисяч. Відомо, що до Києва із 6 тисяч передового загону більшовиків дійшло 4 тисячі, хоча дорогою до Києва, крім бою під Крутами, інших великих сутичок не було.

Дорога до столиці України Муравйову була відкрита. 8 лютого 1918 року він вступив до Києва, де почався «червоний терор». У перший день захоплення Києва російські більшовики вбили три тисячі громадян. Загалом за неповний місяць окупації більшовиками було вбито, за різними оцінками, від 5 до 20 тисяч громадян (населення міста на той час не перевищувало 200 тисяч). Михайло Муравйов у своїх зведеннях писав, що він воював з «гайдамаками», «щирими українцями» чи «господами українцями».

2 березня 1918 року російсько-більшовицькі війська було вигнано з Києва, і 19 березня відбулося

перепоховання згаданих вище двадцяти восьми розстріляних полонених. Решта загиблих були поховані на самому полі бою місцевими селянами, і їх до Києва уже не перевозили.

У радянські часи бій під Крутами замовчувався або взагалі кваліфікувався як зрада. Студентські могили з Аскольдової гори прибрали і розбили на тому місці парк. Після Другої Світової війни тут поховали радянських воїнів, полеглих при визволенні Києва.

З часу вищеописаних подій вперше про увічнення пам'яті студентів згадали в 1990-х роках, коли представники Народного Руху України встановили тут дерев'яний хрест.

Україна навчиться щиро шанувати своїх героїв. У 2006 році на залізничній станції Крути за участі Президента України Віктора Ющенка було відкрито Меморіал пам'яті Героїв Крут. Автор меморіалу, Анатолій Гайдамака, запроєктував пам'ятник у вигляді насипаного пагорбу заввишки 7 метрів, на якому встановлено 10-метрову червону колону. Червона колона має нагадувати про подібні колони Київського національного університету ім. Т. Шевченка, звідки була переважна більшість студентів, які брали участь у бою під Крутами. Біля підніжжя пагорба побудована капличка, а поруч із пам'ятником створене озеро у формі хреста.

Незалежна демократична Україна пам'ятає своїх героїв. І відзначає пам'ять про мужніх борців за свободу та волю свого народу.

До планів роботи освітянами Дніпропетровщини включено низку заходів, присвячених вшануванню пам'яті юних патріотів, які загинули під Крутами. Протягом січня 2009 року в усіх закладах освіти області проводилися інформаційні години «Битва під Крутами: історичні нотатки». У бібліотеках закладів освіти експонувалися виставки періодичних видань і науково-популярної літератури, присвячені цій знаменній події. У кабінетах історії та правознавства організовано інформаційні куточки з цього питання. На засіданнях районних і шкільних методичних об'єднань вчителів суспільних наук обговорювалось питання про роль і

наслідки битви під Крутами у становленні сучасної української державності.

Саме 29 січня, в день, коли відбулась битва під Крутами, в середніх загальноосвітніх школах пройшли лінійки, присвячені вшануванню світлої пам'яті Героїв Крут.

Під час уроків історії та основ правознавства з учнями 9-11 класів проведено бесіди про історичні наслідки цієї битви та її патріотично-виховне значення для молоді України. Для учнів 5-9 класів проводили бесіди за темами: «Спалахнули та згасли», «Мужні сини України», «Імена героїв – у пам'яті народній» тощо.

У закладах вищої освіти проведено «круглі столи» та пресконференції «Боротьба за ідею – боротьба за державність», «Юні Герої Крут», «Хто вмирає в боротьбі – у серцях живе повіки». За участю школярів старших класів середніх загальноосвітніх шкіл відбулися усні журнали «Вони перемогли не силою зброї, а силою духу», «Їх імена живуть у серці кожного українця».

Сподіваємося, що наша молодь, вихована на кращих зразках патріотизму, самовідданості, любові до Батьківщини, пам'ятатиме свою історію і зможе гідно захищати інтереси своєї країни. Дуже влучно поетичними рядками про Героїв Крут сказав Микола Луків:

*Ще юнаки, ще майже діти,
А навкруги і смерть, і кров.
«На порох стерти,
перебити!» –
Іде на Київ Муравйов.
Полків його не зупинити,
Та рано тішатися кати:
Коли стають до зброї діти,
Народ цей – не перемогти!*

Віктор СИЧЕНКО,
ректор Дніпровської академії неперервної освіти, доктор наук з державного управління, професор, заслужений працівник освіти України

Хроніка подій

Січень

12 – тренінг для педагогів ЗП(ПТ)О «SWAY – як конструктор уроку»;

– засідання робочої наради в рамках українсько-німецького проєкту «NORDMETTAL»;

14 – засідання лабораторії «Кейс-методу освітньому процесі ЗП(ПТ)О»;

18-26 – дистанційний курс навчання з організації змішаного навчання для педагогів ЗП(ПТ)О;

18-29 – дистанційний курс навчання «Написання проектної заявки» для педагогів ЗП(ПТ)О;

19-21 – I етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт МАН;

20 – заняття Інноваційної неформальної школи активістів (педагогічні працівники, які включені до резерву на керівні посади);

21 – майстер-клас з впровадження нових технологій зварювального виробництва на базі Кам'янського вищого професійного училища; – участь у онлайн-зустрічі щодо розроблення освітніх програм у сфері енергозбереження;

22 – вебінар зі стратегічного планування розвитку регіональних систем П(ПТ)О;

– онлайн-нарада щодо подання заявок для створення навчально-практичних центрів;

25.01-05.02 – дистанційний курс навчання «Хмарні технології в освіті та можливості Google Classroom»;

26 – семінар-практикум «Про підготовку робітників для високотехнологічних виробництв»;

27 – онлайн-тренінг «Учнівське самоврядування – навчання демократії» для радників і голів учнівського самоврядування Царичанського аграрного професійного ліцею;

28 – консультування наукових керівників дослідно-експериментальних робіт щодо участі учнів-слухачів МАН у II етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт;

29 – засідання навчально-методичної ради Навчально-методичного центру профтехосвіти у Дніпропетровській області;

– майстер-клас з впровадження в освітній процес сучасних виробничих технологій ТОВ «Хенкель Баутехнік (Україна)» (НПЦ КЦПРКБГ);

– заняття Школи науково-методичного зростання філологів ЗП(ПТ)О;

– заняття Школи впровадження нових виробничих технологій ЗП(ПТ)О.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор Навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області

Центр компетенцій роботодавців Дніпропетровщини

28 січня відбулося засідання щодо презентації Центру компетенцій роботодавців Дніпропетровщини, у якому взяли участь представники Німеччини та Естонії, обласної влади, Федерації організацій роботодавців Дніпропетровщини, обласного об'єднання профспілок, обласного центру зайнятості, методичної служби професійно-технічної освіти області, керівники підприємств і організацій.

Ключовими напрямками роботи ЦК ФОРД є розвиток соціального діалогу та задоволення потреб роботодавців, освітан, органів місцевого самоврядування, підтримка та просування кращих практик розвитку компетентностей професійних кадрів і партнерства, впровадження дуального навчання,

Навчально-методичний центр ПТО надає системну допомогу закладам П(ПТ)О регіону щодо створення навчально-практичних центрів та організації їх діяльності. У рамках цієї роботи проведено відеосемінар за участі представників департаменту освіти і науки облдержадміністрації, керівників ЗП(ПТ)О.

Під час заходу проаналізовано роботу навчально-практичних центрів області, висвітлено вимоги до порядку створення НПЦ (за галузевим спрямуванням). Особливу увагу приділено вимогам щодо створення НПЦ за кошти Уряду України.

В умовах швидкозмінних виробничих технологій такі центри є осередками, які сприяють підвищенню фахової компетентності педагогів, обізнаності

профорієнтації та кар'єрного супроводу, цифровізація.

Навчально-методичний центр ПТО у Дніпропетровській області та заклади професійної (професійно-технічної) освіти стали учасниками кваліфікаційної програми для організаторів дуального навчання та наставників на підприємствах. Програма спрямована на вдосконалення системи дуального навчання, розширення співпраці підприємств та ЗП(ПТ)О, розробку нових навчальних планів і

програм навчання молоді на підприємствах.

Першими експертами ЦК ФОРД стали представники обласної влади, закладів вищої освіти, НМЦ ПТО та роботодавців.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор НМЦ ПТО

Створення та планування діяльності навчально-практичних центрів

здобувачів освіти сучасних технологій виробництва, надають можливість ЗП(ПТ)О забезпечувати запити виробництва. Саме за такими критеріями заклади П(ПТ)О, на базі яких створено НПЦ, ділилися власним досвідом.

У грудні 2020 року на базі Криворізького гірничо-технологічного ліцею відкрили новий сучасний НПЦ з підготовки фахівців електротехнічного профілю.

Центр має кабінет теоретичної підготовки з потужними комп'ютерами та мультимедійною дошкою, лабораторію електротехніки, технологічну та електромонтажну майстерні. Загальна вартість облаштування – понад 4 мільйони гривень. Це кошти державного та обласного бюджетів, роботодавців і закладу освіти.

У Центрі є весь необхідний інструментарій для робіт з електрикою:

різноманітні вимірювальні прилади, мікросхеми, вимірники, стенди для виконання лабораторних робіт. Макети повністю імітують схеми електричного живлення квартири, промислового цеху та електроприводу двигуна. Навчальне обладнання має максимальний рівень безпеки, спеціальний трансформатор розподіляє мережу на побутову та промислову. Передбачені індивідуальні аптечки та вогнегасники.

У навчально-практичному центрі одночасно зможуть оволодівати знаннями 30 учнів.

Зкладам освіти надано методичні рекомендації з алгоритму дій щодо створення та організації роботи навчально-практичних центрів.

Тетяна БЕЗЦЕННА, методист НМЦ ПТО

Співпраця різних сфер освіти Кривбасу в дії

На базі Криворізького національного університету відбулось засідання «круглого столу» на тему «Про підготовку і перепідготовку робітників електромеханічного профілю для високотехнологічних виробництв промисловості і на транспорті».

На заході обговорено: впровадження елементів дуальної форми навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників електромеханічного напрямку; програми спільних заходів НМЦ ПТО області з Криворізьким національним університетом на 2021 рік; науково-методичний супровід розробки і впровадження СП(ПТ)О на модульно-компетентній основі та адаптації їх відповідно до вимог професійних стандартів професій електромеханічного напрямку.

Відбувся діалог із провідними науковцями кафедр електромеханічного напрямку, роботодавцями, громадськістю,

методистами НМЦ ПТО, керівниками ВНЗ/ЗП(ПТ)О з питань змісту професійно-технічної освіти на основі компетентнісного підходу до підготовки кваліфікованих робітників електромеханічного напрямку, впровадження дуальної форми навчання, розвитку наставництва на виробництві, створення нових навчально-практичних центрів професій. Наголошено на нових викликах ринку праці, реформуванні освітньої галузі та необхідності забезпечення ефективної роботи з професійної орієнтації молоді і підвищення престижності професій електромеханічного напрямку.

За підсумками підписано договір про співпрацю НМЦ ПТО у Дніпропетровській області з Криворізьким національним університетом.

Марина МИРОНЕНКО, завідувач кабінету НМЦ ПТО

Підтримка з боку міжнародних програм

За підтримки Програми DOBRE «Децентралізація приносить кращі результати та підвищує ефективність», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та реалізується компанією Global Communities, – на території Петриківської селищної ради впроваджується проєкт «Придбання спецтехніки та обладнання ХАБ крафтових технологій з метою осучаснення умов для профорієнтації молоді та розвитку підприємництва на території Петриківської ОТГ».

Головною ціллю проєкту є збереження Петриківського розпису як культурної спадщини України. Мета проєкту –

покращити на території Петриківської громади умови для здобуття молоддю практичних навичок з виготовлення продукції народного мистецтва.

У ході реалізації проєкту оновлюється матеріально-технічна база установ освіти, які готують майстрів народного мистецтва Петриківського розпису, в тому числі ПТУ № 79, а

саме: здійснюється ремонт приміщень, закупівля меблів, мольбертів, сучасної оргтехніки, верстатів, що дозволить суттєво підвищити якість П(ПТ)О у громаді, адаптованої до сучасних вимог ринку праці. На базі навчальної майстерні училища створюється ХАБ крафтових технологій, де здобувачі освіти зможуть вчитися виготовляти заготовки на сучасному деревообробному обладнанні з використанням інструментів 3D-моделювання для подальшого їх розпису.

Ігор СТЕПАНОВ, методист НМЦ ПТО

Конкурс професійної майстерності учителів-україністів

Рік ще тільки розпочався, а освітня не тільки занурилися у дистанційне, змішане та очне навчання, а й беруть участь у конкурсах професійної майстерності. Так, 27 січня 2021 року стартував II (регіональний) етап Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2021» у номінації «Українська мова та література».

Уперше конкурс проводиться у дистанційному форматі. Але за будь-яких обставин дванадцять професіоналів високого класу, які впроваджують власні ідеї та успішно реалізують сучасні освітні практики, готові боротися за перемогу. Вони мобільні та амбітні, відкриті до нових знань і готові ділитися своїми напрацюваннями.

Учасниками II етапу конкурсу стали переможці I (зонального) етапу: Олена Йосипівна Баховська (Солонянський район); Тетяна Вікторівна Висоцька (м. Покров); Оксана Леонідівна Гринько (Синельниківський район); Людмила Анатоліївна Кашенко (м. Дніпро); Анна Дмитрівна Кольвах (м. Новомосковськ); Юлія Станіславівна Кравченко-Біла (м. Кривий Ріг); Альона Вікторівна Мазур (Петропавлівський район); Людмила Петрівна Меньшикова (Апостолівський район); Тетяна Іванівна Могильова (Криворізький район); Валентина Віталіївна Пінчук (м. Жовті Води); Сергій Володимирович Постоєнко (м. Нікополь); Ліна Миколаївна Щербина (м. Першотравенськ).

Зі словами вітання від імені директора департаменту освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації Олексія Володимировича Полторацького; начальника управління дошкільної, позашкільної та загальної середньої освіти Валентини Григорівни Середньої; ректора комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради, професора Віктора Володимировича Сиченка та від себе

особисто звернувся завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти Академії, кандидат філософських наук, доцент Іван Михайлович Безена. Він побажав учасникам успіхів, справедливої боротьби та перемоги.

Із мудрими напутніми словами звернулася до конкурсантів і голова журі Антоніна Антонівна Сергієнко, яка запевнила, що боротьба буде запеклою, але чесною, а перевірка – неупередженою.

Учасники почули й кілька корисних порад від переможниці конкурсу «Учитель року – 2018» Катерини Миколаївни Корзун, яка передала естафету й сподівання на перемогу.

Тож залишається побажати учасникам удачі, творчих злетів і здійснення заповітних мрій!

Оксана ДОРОШЕНКО,
старший викладач
кафедри соціально-гуманітарної освіти Академії

Перемога!

Онлайн-зустріччю всіх конкурсантів і членів обласного журі 29 січня завершився відбірковий тур обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2021» у номінації «Українська мова та література». Організатор цього дійства – заступник голови оргкомітету конкурсу Оксана Анатоліївна Дорошенко, намагаючись зробити зустріч урочистою і святковою, підготувала музичне попурі з українських пісень, які дійсно створили приємний піднесений настрій!

Перш ніж оприлюднити імена 6 переможців (із 12 конкурсантів), які вийшли у фінальний тур обласного етапу конкурсу, голова журі Антоніна Антонівна Сергієнко подякувала від імені членів журі всім конкурсантам за чесні змагання, уміло виконані конкурсні роботи, творчу змагальну атмосферу.

За результатами конкурсних випробувань (демонстрацію педагогами фахових знань, професійних компетентностей, творчих здібностей) змагання у фінальному турі обласного етапу конкурсу продовжать такі вчителі:

Людмила Кашенко (I місце, м. Дніпро); Сергій Постоєнко (II місце, м. Нікополь); Ліна Щербина (III місце, м. Першотравенськ); Тетяна Висоцька (IV місце, м. Покров); Оксана Гринько (V місце, м. Синельникове); Валентина Пінчук (VI місце, м. Жовті Води).

Вітаємо переможців! І найкращим привітанням для всіх будуть щирі віршовані рядки-експромт від члена журі конкурсу, заслуженого вчителя України Ольги Григорівни Криворотенко:

*Хвилювання спозарання,
Труд великий і старання!..
Як есе всі написали!
Як конспекти представляли!
Всі найкращими були,
Перемогу здобули ви у чесному двобойі:
Й над конспектом, й над собою!*

Подяка всім конкурсантам і членам журі обласного конкурсу! До зустрічі на фінальному етапі 10-11 лютого 2021 року! Учителі важливі! Цінуймо працю освітян!

Антоніна СЕРГІЄНКО, голова журі, доцент кафедри соціально-гуманітарної освіти Академії, кандидат педагогічних наук

Ред. Конкурс проводиться у чотирьох номінаціях: «Українська мова та література», «Математика», «Трудове навчання» і, вперше після тривалої перерви, – «Керівник закладу освіти».

Конкурс розпочався 1 листопада 2020 року змаганнями зонального туру, переможці якого випробували свої сили на регіональному рівні. Три конкурсні випробування першого туру проходили дистанційно. Серед завдань для учасників – вміння організації освітнього процесу в дистанційному режимі, які вони набули під час карантину.

У фіналі в кожній номінації змагатимуться 25 вчителів з усіх областей України. Детальніше – в умовах конкурсу (<https://mon.gov.ua/ua/konkursi-dlya-pedagogiv/konkurs-uchitel-roku/uchitel-roku-2021/dokumenty-2021>).

Етапи конкурсу: *реєстрація* – 14 вересня - 4 жовтня 2020 р.; *перший (зональний) тур* – 1-30 листопада 2020 р.; *другий (обласний) тур* – 1 грудня 2020 р. - 28 лютого 2021 р.; *третій тур* – квітень 2021 р.

Конкурс професійної майстерності вчителів трудового навчання у 2021 році

Із 25 по 29 січня у Дніпровській академії неперервної освіти відбувся другий етап Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2021» у номінації «Трудове навчання».

Одним із пріоритетних завдань конкурсу є виявлення талановитих, креативних вчителів, здатних бачити сучасні виклики, ставити принципово нові питання, готових діяти в умовах прискореного, невизначеного та все більш ускладненого розвитку навколишнього світу. Адже, освіта чекає на вчителя, який зможе визначити і будувати майбутнє.

Останнім часом дистанційне спілкування, дистанційна форма організації різних масових заходів впевнено впроваджуються в наше життя. Ми поступово входимо у нову культуру «дистанту». Тож сучасний конкурс «Учитель року» не став виключенням.

До другого етапу конкурсу увійшли представники різних регіонів області, переможці першого етапу: Надія Олександрівна Балабас (м. Кривий Ріг), Юрій Вікторович Байдуков (м. Нікополь), Оксана Юріївна Колісник (Межівський район), Олена Анатоліївна

Курилова (м. Зеленодольськ), Юлія Сергіївна Швець (м. Дніпро), Людмила Миколаївна Чорна (м. Синельникове).

Зі словами привітання та побажаннями успіхів і перемог до учасників конкурсу звернулися проректор з науково-педагогічної та методичної роботи Академії, кандидат філософських наук,

доцент Марина Григорівна Ватковська та голова журі Ірина Михайлівна Ковальчук.

Упродовж насиченого тижня учасникам довелось пройти п'ять конкурсних випробувань: «Контрольна робота», «Майстер-клас», «Педагогічний практикум», «Дистанційний урок» в асинхронному режимі та «Урок» on-line.

За результатами підсумків усіх змагань серед учасників конкурсу у номінації «Трудове навчання» перемогу виборола Надія Олександрівна Балабас. Вітаємо Вас, Надіє Олександрівно!

Лауреатами конкурсу стали: Оксана Юріївна Колісник та Людмила Миколаївна Чорна.

Бажаємо усім учасникам конкурсу професійних успіхів і нових звершень!

Хочу також висловити слова подяки усім членам журі, які компетентно і неупереджено підійшли до оцінювання конкурсантів.

До нових зустрічей!

Ірина КОВАЛЬЧУК, голова журі, доцент кафедри природничо-математичної освіти, кандидат педагогічних наук

22 січня – 110 років тому (1911 р.) у сел. Лоцманська Кам'янка (нині – у межах м. Дніпра) народився Григорій Микитович Омельченко, лоцман, працівник освіти, громадський діяч, один із засновників дніпропетровської організації Народного руху України.

*Крізь пороги Дніпра і доли
Плекав Дніпро в дитинстві свого сина,
В бурхливих водах долю гартував, –
Не все звитяжцю віддала Україна,
Хоч їй він сили всі свої віддав.*

Анатолій Поповський

Григорій Микитович ОМЕЛЬЧЕНКО

З діда-прадіда лоцман

Григорія Микитовича Омельченка часто називали останнім лоцманом дніпрових порогів, і хоча були й інші представники цієї професії, але саме він став символом лоцманського духу нашого краю.

Народився Григорій Омельченко 22 січня 1911 р. у селі Лоцманська Кам'янка, у родині спадкових лоцманів, з шести років привчався до лоцманського ремесла, рибальства та хліборобської праці. У 1921 р. закінчив чотирикласну школу в Лоц-Кам'янці. П'ятнадцятилітнім хлопцем виходив із батьком у дуби на пороги, був плотарем, гребщиком, у дев'ятнадцять років став отаманом плота, в двадцять один – помічником лоцмана, тоді ж, 1932 р., мав стати повноправним лоцманом, але пороги затопили води Дніпра. Юнакові пощастило бачити легендарного вченого – Д. Яворницького, про що Григорій Микитович неодноразово розповідав пізніше і залишив про це спогади.

1929 р. земельний наділ Омельченків радянська влада відібрала, тому Григорій три роки працював у колгоспі, не одержуючи жодної платні.

У 1929-1932 рр. він закінчив вечірню школу і вступив на підготовчі курси Інституту професійної освіти, після – на соціально-економічний факультет Дніпропетровського університету. 1935 р. перейшов на геолого-географічний факультет Харківського університету, який закінчив 1937 р.

Викладав у Мелітопольському сільськогосподарському інституті геологію та географію на вечірніх курсах, географію та астрономію в середній школі. 1940 р. Григорія Омельченка запросили працювати викладачем географії до Запорізького педагогічного інституту, але оскільки факультет не відкрився, він працював у школі на о. Хортиця. Розгорнув велику краєзнавчу роботу, написав нарис і низку статей про легендарний острів. Організував учнівську експедицію

від Запоріжжя до Перекопу і пройшов із учнями від Хортиці до с. Біленького, зібрав багатющий історичний, краєзнавчий і фольклорний матеріал. Був також лектором обласного лекторію.

Григорій Микитович – учасник Другої світової війни. В університеті він здобув вищу військову підготовку за спеціальністю «артилерія», тому служив навідником у Севастополі. Згодом у званні лейтенанта командував батареєю. Воював на Калінінському, Прибалтійському, 3-му Українському фронтах. Пройшов із боями Румунію, Болгарію, Угорщину, Австрію. Нагороджений медалями за взяття Будапешту та Відня, був поранений, отримав контузію. Після війни ще рік служив у Болгарії.

«Ворог народу»

1946 р. Г. Омельченка демобілізували. Він дістав призначення на посаду директора Братського педагогічного училища у Миколаївській області.

Це був час післявоєнного голоду. Сільські вчителі одержували 2,5 кг борошна на місяць, на утриманців – нічого. Г. Омельченко з дружиною-вчителькою та сином теж жив надголодь. У селах, де перевіряв роботу вчителів-заочників, бачив пухлих від голоду вдів фронтників і дітей. Був настільки вражений, що написав листа до ЦК ВКП(б), виклавши конкретні факти голодної смерті дітей, і вимагав ужити якихось заходів для їх порятунку. 27 жовтня 1947 р. Григорія Микитовича заарештували, а в лютому наступного року засудили у Миколаєві за ст. 54-10 КК УРСР – «антирадянська агітація» – на десять років позбавлення волі.

Г. Омельченко відбував ув'язнення в Омську, Хабаровському краї, на о. Сахаліні. Працював на лісопосадах, будівництвах, зокрема на будівництві Комсомольська-на-Амурі. Завдяки стійкості та мужності уник відправки на Колиму.

У березні 1954 р. був достроково звільнений зі зняттям судимості. Повернувся додому, але на викладацьку

роботу його не брали, працював фізично. З 1961 р. після реабілітації став учителем географії та астрономії вечірньої школи в рідному селі, а за два роки – її директором. Проте з директорства його невдовзі звільнили за те, що сказав учням: «Мазепа ніколи не був зрадником України». Після цього працював учителем дніпропетровської школи № 61, з якої пішов на пенсію 1970 р.

«Державі потрібні добрі лоцмани...»

Григорій Микитович усе життя займався громадською роботою. Замолоду керував драмгуртком при «Просвіті» Лоц-Кам'янки. На початку 1989 р. був делегатом Установчого з'їзду Товариства української мови в Києві, його активним членом. У березні 1989 р. у його садибі в Лоц-Кам'янці на вулиці Яснополянській відбулися установчі збори Народного Руху України м. Дніпропетровська. Він був членом товариства «Просвіта» ім. Т.Г. Шевченка з посвідченням № 1, заступником голови обласної організації Всеукраїнського товариства політв'язнів і репресованих. Кілька років очолював раду ветеранів селища Лоц-Кам'янка. Вболівав за долю України, любив повторювати: «Державі потрібні добрі лоцмани».

З ініціативи Г. Омельченка СЗШ № 107 і дитсадок № 270 м. Дніпропетровська з російськомовного навчання та виховання перейшли на українське. Він опікувався й іншими школами, проводив уроки та гуртки краєзнавства і народознавства у школах, ПТУ, технікумах, читав лекції студентам, виховував дітей і молодь у любові до рідної землі. Виступав перед дітьми та молоддю також у Синельниковому, Верхньодніпровську, Новомосковську, Дніпродзержинську.

24 серпня 1994 р. завдяки Г.М. Омельченку в Лоц-Кам'янці відкрився унікальний музей дніпровських лоцманів, експонати для якого він збирав по всьому селищу і яким кілька років керував на громадських

засадах. У книзі відгуків музею багато теплих слів відвідувачів.

«Дуже цікаво було пожити в минуле старого Дніпра та його хоробрих лицарів-лоцманів. З великим інтересом поспілкувався з одним із них – Григорієм Омельченком. Спасибі Вам, козаче!», – геолог, доцент ДДУ Юрій Шковира.

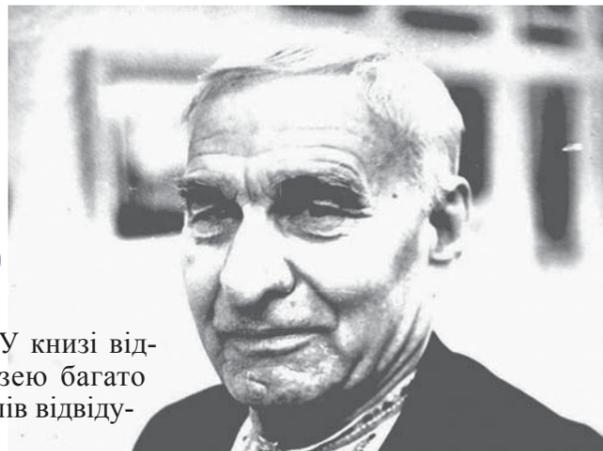
«13 вересня 1997 року я відкрила для себе новий світ, історію великих синів України – лоцманів. Зустрічі з Григорієм Микитовичем я не забуду. Впевнена, що ця унікальна людина – справжній митець, шукач скарбів української минувшини, небайдужий до майбутнього нашої держави», – студентка Дарина Бережньова.

Краєзнавець, патріот рідного селища тридцять років боровся за збереження в Лоцманській Кам'янці пам'яток історії та культури, аби унікальне село не втратило своє обличчя. Намагався повернути увагу громадськості до будинку, в якому працювала патронажним лікарем рідна сестра Лесі Українки Ольга Петрівна Косач-Кривинюк. На жаль, будинок, як багато чого іншого, був зруйнований.

Лауреат

краєзнавчої премії

Григорій Омельченко відомий і як публіцист. Наприкінці 1980-х рр. у низці дніпропетровських і львівських періодичних видань друкувалися його спогади «Крізь сталінські табори смерті». Уривок із майбутньої книги «Спогади лоцмана на порогах Дніпрових» публікувала газета «Зоря» у січні 1989 року. Окремі уривки друкували інші дніпропетровські газети та львівський журнал «Дзвін», вони звучали на обласному радіо в передачах «На полі слова», які вела відома поетеса і журналістка Н. Нікуліна. Григорій Микитович виступав із ними на засіданнях клубу «Ріднокрай» в обласній бібліотеці. Спомини про Голодомор 1933 р. увійшли до кількох видань, опубліковані

спогади краєзнавця про Д. Яворницького, та дослідника лоцманства П. Козаря. Його художні, дуже ліричні замальовки та публіцистику неодноразово друкували газети «Днепровская правда», «Зоря», «Січеславський край», часопис «Бористен», альманах ДДУ «Січеславщина».

Г.М. Омельченко підготував до друку три книги – «Воспоминания», «Степи України», «Спогади лоцмана порогів Дніпрових». Остання побачила світ 1998 р., а 2000 р. вона була перевидана під назвою «Дніпрові лицарі». Книга надзвичайно цінна в багатьох аспектах.

Крім детальних описів лоцманської справи, тут багато народних переказів і легенд, пов'язаних із топонімією краю. Книга має і виховне значення для молоді, бо пропагує необхідність фізичного загартовування, вироблення в собі кращих людських якостей – взаємовиручки, допомоги товаришам у скруті.

Книга заповнила значну прогалину в краєзнавчій літературі, її високо оцінили фахівці. За цю книгу та за розвиток Музею лоцманів у 1998 р. Г.М. Омельченка нагороджено краєзнавчою премією імені Д. Яворницького обласного відділення Національної спілки письменників України. Невтомний краєзнавець до останку залишався активним громадянином.

2 березня 2002 р., на 92-му році життя, Григорія Микитовича Омельченка не стало, він похований на кладовищі Лоц-Кам'янки. Неподалік від місця, де він мешкав, колишню вулицю МОПРА в 2016 р. перейменували на його честь.

Ірина ГОЛУБ,
головний бібліотекар
Дніпропетровської
обласної універсальної
наукової бібліотеки
ім. Первоучителів
слов'янських
Кирила і Мефодія

Додаток до постанови Верховної Ради України від 16 грудня 2020 року
№ 1092-IX «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2021 році»

Пам'ятні дати та ювілеї 2021 року

II. Видатних особистостей:

Продовження. Початок у газеті «Джерело» № 1-2 (січень 2021р.)

870 років із часу народження князя Ігоря Святославича (1151-1202);
820 років із часу народження князя Данила Романовича (1201-1264);
370 років із часу народження Дмитра Ростовського (справжнє ім'я та прізвище – Данило Туптало; 1651-1709), церковного діяча, богослова, письменника;

290 років із часу народження Андрія Гудовича (1731-1808), військового та політичного діяча;

270 років із часу народження Дмитра Бортнянського (1751-1825), композитора, диригента, співака;

200 років із часу народження Михайла Башилова (1821-1870), художника, автора ілюстрацій до «Кобзаря» Тараса Шевченка;

130 років із часу народження Наталії Осадчої-Янати (1891-1982), вченої, ботаніка, фармаколога, перекладачки, фольклористки;

110 років із часу народження Марка Бернеса (1911-1969), актора, співака;

Січень

2 – 180 років від дня народження Костя Михальчука (1841-1914), мовознавця, етнографа, громадського діяча;

– 180 років від дня народження Тадея Рильського (1841-1902), громадського та культурного діяча, етнографа;

6 – 120 років від дня народження Миколи Гришка (1901-1964), вченого, ботаніка, селекціонера, генетика, академіка;

– 80 років від дня народження Ганни Чубач (1941-2019), поетеси, громадської діячки;

7 – 130 років від дня народження Юрія Добриловського (1891-1955), військового діяча, полковника медичної служби Армії УНР, учасника боротьби за Незалежність України у ХХ ст.;

8 – 120 років від дня народження Володимира Владка (1901-1974), письменника-фантаста, журналіста;

– 100 років від дня народження Василя Сенатора (1921-1944), військового льотчика, учасника вигнання нацистів із території України;

9 – 100 років від дня народження Лариси Ратушної (1921-1944), учасниці антинацистського Руху Опору;

12 – 320 років від дня народження Василя Григоровича-Барського (1701-1747), письменника, мандрівника;

– 100 років від дня народження Леоніда Литвиненка (1921-1983), вченого, хіміка-органіка, академіка;

13 – 140 років від дня народження Антіна Лотоцького (1881-1949), громадського діяча, письменника, видавця, учасника боротьби за Незалежність України у ХХ ст.;

14 – 120 років від дня народження Василя Ільїна (1901-1963), мовознавця, педагога;

15 – 200 років від дня народження Антона Петрушевича (1821-1913), історика, археолога, етнографа;

– 150 років від дня народження Агатангела Кримського (1871-1942), вченого, академіка, сходознавця, філолога, письменника, історика, перекладача, репресованого;

17 – 130 років від дня народження Івана Литвиненка (1891-1947), військового діяча, полковника Армії Української Народної Республіки, учасника боротьби за Незалежність України у ХХ ст.;

– 120 років від дня народження Григорія Епіка (1901-1937), письменника, публіциста, перекладача, представника «Розстріляного Відродження», репресованого;

18 – 120 років від дня народження Лукії Гумецької (1901-1988), вченої, мовознавця;

19 – 150 років від дня народження Євгена Кузьміна (1871-1942), мистецтвознавця, публіциста, представника «Розстріляного Відродження», репресованого;

23 – 130 років від дня народження Павла Тичини (1891-1967), поета, перекладача, громадського та державного діяча;

24 – 80 років від дня народження Юрія Покальчука (1941-2008), письменника, перекладача;

27 – 110 років від дня народження Івана Гончара (1911-1993), художника, скульптора, графіка, колекціонера, етнографа;

– 100 років від дня народження Бориса Колесника (1921-2010), військового діяча, артилериста, учасника вигнання нацистів із території України;

28 – 110 років від дня народження Семена Брауде (1911-2003), вченого, радіофізика, астронома, академіка;

– 100 років від дня народження Леоніда Смогоржевського (1921-1996), вченого, зоолога, орнітолога;

– 70 років від дня народження Леоніда Каденюка (1951-2018), першого космонавта незалежної України, генерал-майора авіації, Героя України;

– 80 років від дня народження Бориса Івченка (1941-1990), кінорежисера, актора;

Лютий

2 – 120 років від дня народження Валер'яна Підмогильного (1901-1937), письменника, представника «Розстріляного Відродження», репресованого;

3 – 120 років від дня народження Івана Буланкіна (1901-1960), вченого, біохіміка, академіка;

5 – 140 років від дня народження Сергія Тимошенка (1881-1950), архітектора, громадського та державного діяча, учасника боротьби за Незалежність України у ХХ ст.;

6 – 160 років від дня народження Миколи Зелінського (1861-1953), вченого, хіміка, академіка;

12 – 150 років від дня народження Леся Мартовича (справжнє ім'я та прізвище – Олекса Мартович; 1871-1916), письменника, юриста, громадського діяча;

– 120 років від дня народження Івана Сенченка (1901-1975), письменника, журналіста;

21 – 100 років від дня народження Володимира Малика (справжнє прізвище – Сиченко; 1921-1998), письменника;

23 – 120 років від дня народження Леоніда Перфецького (1901-1977), військового діяча, художника, учасника боротьби за Незалежність України у ХХ ст.;

25 – 160 років від дня народження Яківа Жарка (1861-1933), письменника, актора, репресованого;

– 150 років від дня народження Лесі Українки (справжнє ім'я та прізвище – Лариса Косач-Квітка; 1871-1913), письменниці, перекладачки, однієї з центральних постатей національної культури;

27 – 190 років від дня народження Миколи Ге (1831-1894), художника;

28 – 140 років від дня народження Павла Альошина (1881-1961), архітектора, педагога;

– 120 років від дня народження Романа Сімовича (1901-1984), композитора;

Березень

3 – 210 років від дня народження Антіна Могильницького (1811-1873), письменника, громадського та політичного діяча;

– 170 років від дня народження Якова Шульгина (1851-1911), історика, педагога, громадського діяча;

6 – 120 років від дня народження Наума Ахієзера (1901-1980), вченого, математика;

– 90 років від дня народження Олександра Білаша (1931-2003), композитора, Героя України;

7 – 120 років від дня народження Семена Скляренка (1901-1962), письменника;

9 – 100 років від дня народження Олексія Береста (1921-1970), військового діяча, учасника Другої світової війни, Героя України;

11 – 100 років від дня народження Павла Романчука (1921-2008), військового діяча, учасника визволення від нацистів території України;

14 – 130 років від дня народження Амвросія Бучми (1891-1957), актора, режисера, педагога;

15 – 110 років від дня народження Богдана Стебельського (1911-1994), художника, мистецтвознавця;

16 – 150 років від дня народження Миколи Бурачека (1871-1942), художника, письменника, мистецтвознавця;

– 120 років від дня народження Бориса Бутник-Сіверського (1901-1983), мистецтвознавця;

27 – 110 років від дня народження Михайла Сороки (1911-1971), громадського та політичного діяча, члена ОУН;

28 – 90 років від дня народження Сергія Кілессо (1931-2012), архітектора, мистецтвознавця;

29 – 140 років від дня народження Марійки Підгірянки (справжнє ім'я та прізвище – Марія Ленерт-Домбровська; 1881-1963), поетеси;

Квітень

2 – 100 років від дня народження Арсентія Мальона (1921-1950), військового льотчика, учасника вигнання нацистів із території України;

5 – 140 років від дня народження Дмитра Ревуцького (1881-1941), музикознавця, фольклориста, перекладача;

9 – 50 років від дня народження Михайла Костишина (1971-2014), учасника Революції Гідності, Героя України;

10 – 100 років від дня народження Ніни Онілової (1921-1942), військового діяча, учасниці оборонних боїв на території України в роки Другої світової війни;

12 – 140 років від дня народження Миколи Капустянського (1881-1969), військового та політичного діяча, генерал-хорунжого Армії УНР, учасника боротьби за Незалежність України у ХХ ст.;

15 – 100 років від дня народження Георгія Берегового (1921-1995), військового льотчика, учасника вигнання нацистів з території України, льотчика-космонавта, генерал-лейтенанта авіації;

16 – 180 років від дня народження Христини Алчевської (1841-1920), педагога, письменниці, перекладачки, бібліографа, громадської діячки;

19 – 120 років від дня народження Миколи Рокицького (1901-1944), художника;

– 90 років від дня народження Ростислава Доценка (1931-2012), літературознавця, перекладача, літературного критика, репресованого;

20 – 130 років від дня народження Юрія Тютюнника (1891-1930), військового діяча, генерал-хорунжого Армії УНР, учасника боротьби за незалежність України у ХХ ст.;

23 – 130 років від дня народження Сергія Прокоф'єва (1891-1953), композитора, піаніста, диригента;

24 – 150 років від дня народження Любові Хавкіної (1871-1949), бібліотекознавця, бібліографа;

25 – 110 років від дня народження Віри Роїк (1911-2010), майстрині художньої вишивки, Героя України;

– 100 років від дня народження Володимира Сербулова (1921-1993), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України;

28 – 80 років від дня народження Ірини Жиленко (1941-2013), поетеси;

30 – 120 років від дня народження Саймона Кузнеця (1901-1985), економіста, лауреата Нобелівської премії, який навчався в Україні;

Далі буде...

Незвичайний, але такий зворушливий формат – діалог. Інтелегентне обличчя навпроти. Речі, які запалюють факел. Факел толерантності, гуманізму і ментального багатства на все життя.

Зустріч із Особистістю. Педагогом. Комуникатором. Професіоналом.

Сьогодні у нас в гостях директор обласного навчально-реабілітаційного центру «Горлиця» Світлана Василівна Лебідь.

– Добрий день, Світлано Василівно, рада нашій зустрічі. Дозвольте звернутися до Вас із першим питанням: які основні завдання стоять перед Центром, яким Ви керуєте.

– Основні завдання – це навчання та реабілітація особливих дітей. Взагалі-то реабілітація дітей з винятковими здібностями у багатьох країнах, зокрема і в нашій, стала частиною загальнодержавної програми. І навчання, і реабілітація є важливими частинами програми виховання наших учнів. Але... зроблю наголос все ж на реабілітації. Адже, реабілітаційні заходи можуть надати дитині дієву допомогу через персоніфікацію основних проблем кожної родини. Причому над проблемою реабілітації працює весь педагогічний колектив НРЦ.

– А хто навчається у Центрі?

– Наш заклад здійснює реабілітацію та навчання дітей з різними і складними, а часто й багатокомпонентними станами та характеристиками здоров'я. Це діти з порушеннями розвитку, дитячим церебральним паралічем, зі стійкою соціальною дезадаптацією. В останні роки з'явилася така складна категорія дітей, як діти-аутисти. Наші фахівці (дефектологи, педагоги) своєю кропіткою працею з цим контингентом дітей довели, що корекція адаптаційного потенціалу, підвищення показника адаптації – не міф, а реальна можливість. І це демонструють результати роботи з такими дітьми.

– Тобто, в стані хворих дітей, які перебувають у центрі, спостерігається прогрес?

Інтерв'ю з педагогом

– Так, він не швидкий, ми не намагаємося штучно прискорювати те, що повинно коригуватися поступово і дуже обережно.

– Які фахівці працюють у Центрі?

– Це висококласні фахівці: логопеди, дефектологи, вчителі, психологи, соціальні та медичні працівники, вихователі. Повірте, результати роботи з різними категоріями дітей у нашому закладі вражають. І це підтверджується відгуками батьків, які стали нашими однодумцями.

– Чула, що Центр відомий своїми виставками, перемогами дітей в спортивних змаганнях, проведенням різних заходів.

– Так. Причому, все це – і розвиток здібностей дітей, і прищеплення їм творчих навичок, і – одночасно – корекційні заходи, які є комплексними. До програми корекції залучений увесь педагогічний колектив, бо це і навчання, і дозвілля, і спорт та фізична культура, і творчість (малювання, художня самодіяльність). Існують спеціально обладнані кімнати психологічного розвантаження, спортивні куточки, зал із тренажерами, обладнані майстерні для творчості, зокрема для малювання.

– Яку сходинку займають учні НРЦ у виховному процесі?

– Найвищу. Не дивуйтеся, наші діти – учасники виховного процесу. Не тільки ми впливаємо на них, але й вони знають, як впливати на нас... Складне питання, можна багато говорити на цю тему. Звичайно, у виховному процесі беруть участь кілька сторін: педагоги і діти – основна ланка. Але є ще й батьки.

– Знаю, що дуже складним є стан сімей, діти яких тут навчаються. Багато асоціальних батьків, безпорадних у вихованні дітей. Чи є якимось педагогічне навчання для них?

– Перш за все, відзначу: у нас багато родин, які належно слідкують за своїми дітьми та приділяють увагу їхньому вихованню, співпрацюють із педагогами та вихователями. Але ви правильно зауважили, що є й інша категорія батьків. На превеликий жаль!

Нашим фахівцям доводиться постійно мати справу з сім'ями і конкретними батьками. Це семінари для батьків, консультації, індивідуальні бесіди фахівців, моніторинг стану сім'ї.

Усього не перерахуєш. Результатом такої роботи є переоцінка і перебудова стилів сімейної поведінки батьків. Наприклад, дорослі набувають новий спосіб взаємодії з дітьми. Або батьки розуміють, що виходом із глухого кута може бути тільки довіра і любов до своєї дитини, зацікавленість у тому, щоб допомогти їй зрозуміти, що ж змінилося в її житті. І від нашої розумної взаємодії залежить, – наскільки будуть розвинуті дитячі здібності й можливості, здатність дітей до реалізації продуктивного життєтворчого процесу. Взагалі-то, ми маємо концепцію, що всі діти хороші, а їхні поведінкові аспекти – це дзеркало дорослого життя, з яким їх «знайомимо» ми, дорослі.

– А на чим у боці Ви, якщо виникає конфлікт учителя?

– Я уважно розбираю ситуацію, не оцінюючи ні дитину, ні вчителя. Тільки різнобічний аналіз ситуації й принцип «не зашкодь». Якщо говорити про фахівців Центру, то фундаментом взаємодії з дитиною є доктрина «розуміючого виховання». Це гуманізм. Любов до дітей. Розуміння життєвих складнощів сім'ї. Знання про те, як виховати Особистість. Тому навіть конфліктну ситуацію ми використовуємо, щоб навчити дитину правильно і позитивно спілкуватися зі світом.

– Тобто, будь-яку ситуацію ваші фахівці використовують, як своєрідну навчальну систему, за допомогою якої дитина отримує інструмент пізнання і дій у світі?

– Ми знаємо, що мало просто дати знання, треба ще й показати, що з цими знаннями робити. На жаль, не завжди передається те, що хочеться передати. Досвід учити

нас, що передавати знання, а особливо моральні та духовні цінності дуже складно. Але у нас, повірте, це виходить.

Ми даємо дітям специфічний код, за допомогою якого вони можуть жити гармонійно, щасливо, зміцнюючи в собі особистість, яку будуть цінувати й любити як оточення, так і самі її володар. Адже це так важливо – любити та приймати самого себе, особливо, якщо ти не такий, як усі!

– Спасибі Вам, Світлано Василівно, за цікаву бесіду. Хочеться побажати Вам і Вашим колегам успіхів у нелегкій праці.

Ольга РЄПНА,
член Національних спілок письменників і журналістів України

ЗАСНОВНИК ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО» – ПЕРВИННА ПРОФСПІЛКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ КОМУНАЛЬНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Редакційна колегія:

В.М. ВАСИЛИНЕНКО, М.Г. ВАТКОВСЬКА,
Ю.М. МОГИЛА, О.В. ПОЛТОРАЦЬКИЙ, М.І. РОМАНЕНКО,
В.Г. СЕРЕДНЯ, В.В. СИЧЕНКО, Л.О. ШАПРАН

Редактор, фотокор, дизайн і верстка Н.О. АНТОНЕНКО

САЙТ ОБЛАСНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ
«ДЖЕРЕЛО»:

gdjerelo.jimdofree.com

Свідчення про реєстрацію
ДП № 2244-982ПР від 24.01.2019.
Формат А3.

Адреса редакції:
49006, Дніпро, вул. Володимира
Антоновича, 70, Дніпровська
академія неперервної освіти.
Тел.: 732-48-48, 067 5629868.

E-mail: GDJerelo@ukr.net